Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (tredje avdelningen)

den 16 juli 2015*

”Begäran om förhandsavgörande — Fri rörlighet för varor — Artiklarna 34– 36 FEUF — Åtgärder med motsvarande verkan — Direktiv 94/11/EG — Artiklarna 3 och 5 — Uttömmande harmonisering — Förbjudet att hindra att skodon som uppfyller märkningskraven i direktiv 94/11 släpps ut på marknaden — Nationell lagstiftning med krav på märkning med uppgift om ursprungsstaten för varor som bearbetats i utlandet och som är försedda med det italienska ordet pelle — Varor som övergått i fri omsättning”

I mål C-95/14,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av Tribunale di Milano (Italien) genom beslut av den 20 februari 2014, som inkom till domstolen den 27 februari 2014, i målet

Unione Nazionale Industria Conciaria (UNIC),

Unione Nazionale dei Consumatori di Prodotti in Pelle, Materie Concianti, Accessori e Componenti (Uni.co.pel)

mot

FS Retail,

Luna Srl,

Gatsby Srl,

meddelar

DOMSTOLEN (tredje avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden M. Ilešič samt domarna A. Ó Caoimh, C. Toader (referent), E. Jarašiūnas och C.G. Fernlund,

generaladvokat: E. Sharpston,

justitiesekreterare: handläggaren L. Carrasco Marco,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 15 januari 2015,

* Rättegångsspråk: italienska.

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

— Unione Nazionale Industria Conciaria (UNIC), genom G. Floridia, A. Tornato, M. Mussi, A. Fratini och G.P. Geminiani, avvocati,

— Unione Nazionale dei Consumatori di Prodotti in Pelle, Materie Concianti, Accessori e Componenti (Uni.co.pel), genom G. Floridia, A. Tornato, M. Mussi, G. Geminiani och A. Fratini, avvocati,

— FS Retail, genom M. Sapio, avvocato,

— Luna Srl, genom A. Cattel och M. Concetti, avvocati,

— Gatsby Srl, genom A. Terenzi, avvocato,

— Tjeckiens regering, genom M. Smolek, i egenskap av ombud,

— Tysklands regering, genom T. Henze och J. Möller, båda i egenskap av ombud,

— Nederländernas regering, genom M. Bulterman, B. Koopman och H. Stergiou, samtliga i egenskap av ombud,

— Sveriges regering, genom A. Falk, C. Meyer-Seitz, U. Persson, N. Otte Widgren, K. Sparrman, L. Swedenborg, E. Karlsson och F. Sjövall, samtliga i egenskap av ombud,

— Europeiska kommissionen, genom G. Gattinara och G. Zavvos, båda i egenskap av ombud,

och efter att den 23 april 2015 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artiklarna 34–36 FEUF, artiklarna 3 och 5 i Europaparlamentets och rådets direktiv 94/11/EG av den 23 mars 1994 om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar beträffande märkning av material som används i huvudbeståndsdelarna av skodon som saluförs i detaljistledet (EGT L 100, s. 37; svensk specialutgåva, område 13, volym 26, s. 39) och artikel 60 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 952/2013 av den 9 oktober 2013 om fastställande av en tullkodex för unionen (EUT L 269, s. 1) (nedan kallad unionens tullkodex).

2 Begäran har framställts i ett mål mellan å ena sidan Unione Nazionale Industria Conciaria (Unic), en nationell branschorganisation ansluten till det italienska industriförbundet som förenar och företräder de mest kvalificerade företagen inom garverisektorn, och Unione Nazionale dei Consumatori di Prodotti in Pelle, Materie Concianti, Accessori e Componenti (Uni.co.pel), en icke vinstdrivande konsumentorganisation som arbetar för social solidaritet, och å andra sidan FS Retail, Luna Srl och Gatsby Srl, bolag bildade enligt italiensk rätt, angående saluföring i Italien av skodon som saknar angivelse av varans ursprungsland samtidigt som de på innersulan har den allmänna angivelsen ”pelle” (läder) eller ”vera pelle” (äkta läder) på italienska.

Tillämpliga bestämmelser

Unionsrätt

3 Enligt artikel 8 i Europaparlamentets och rådets direktiv 98/34/EG av den 22 juni 1998 om ett informationsförfarande beträffande tekniska standarder och föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster (EGT L 204, s. 37), i dess lydelse enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 98/48/EG av den 20 juli 1998 om ändring av direktiv 98/34/EG om ett informationsförfarande beträffande tekniska standarder och föreskrifter (EGT L 217, s. 18) (nedan kallat direktiv 98/34), ska medlemsstaterna i princip omedelbart till Europeiska kommissionen överlämna alla utkast till tekniska föreskrifter som de önskar utfärda. De ska också till kommissionen redovisa skälen till varför det är nödvändigt att utfärda en sådan teknisk föreskrift, om dessa inte redan framgår av utkastet. Kommissionen ska omedelbart underrätta de övriga medlemsstaterna om utkastet till tekniska föreskrifter och alla dokument som lämnats in. Medlemsstaterna ska utan dröjsmål överlämna den slutliga versionen av texten till en teknisk föreskrift till kommissionen.

4 Enligt artikel 9 i direktivet får ett utkast till teknisk föreskrift som anmälts enligt artikel 8 inte antas före utgången av tre månader från den tidpunkt då kommissionen underrättades om utkastet till teknisk föreskrift. Denna period förlängs till sex månader om kommissionen eller någon annan medlemsstat inkommer med ett detaljerat utlåtande enligt vilket den planerade åtgärden kan skapa hinder för varornas fria rörlighet på den inre marknaden. Frysningsperioden förlängs till tolv månader om kommissionen inom tre månader från den tidpunkt då kommissionen underrättades tillkännager sin avsikt att föreslå eller anta lagstiftning i den fråga som täcks av utkastet till teknisk föreskrift.

5 Artikel 24 i rådets förordning (EEG) nr 2913/92 av den 12 oktober 1992 om inrättandet av en tullkodex för gemenskapen (EGT L 302, s. 1; svensk specialutgåva, område 2, volym 16, s. 4) föreskrev följande:

”Varor vars tillverkning skett inom mer än ett land skall anses ha sitt ursprung i det land där de genomgick den sista väsentliga och ekonomiskt berättigade bearbetning eller behandling som skedde i ett företag utrustat för det ändamålet och som resulterade i tillverkningen av en ny produkt eller innebar ett viktigt steg i tillverkningen.”

6 Unionens tullkodex, som trädde i kraft den 31 oktober 2013, upphävde förordning nr 2913/92. Enligt artikel 288.2 i tullkodexen ska dock artikel 60 i denna, som i sak har samma innehåll som artikel 24 i förordning nr 2913/92, börja tillämpas först den 1 maj 2016.

7 Första till tredje, femte och sjunde skälen i direktiv 94/11 har följande lydelse:

”I vissa medlemsstater finns bestämmelser om märkning av skodon i syfte att skydda och informera allmänheten samt att tillvarata industrins rättmätiga intressen.

Olikheter mellan sådana bestämmelser kan skapa handelshinder inom gemenskapen och därigenom motverka en väl fungerande inre marknad.

För att de problem, som orsakas av att olika system används, skall kunna undanröjas bör de olika inslagen i ett gemensamt system för märkning av skodon ges exakta definitioner.

…

Det ligger såväl i konsumenternas som i skoindustrins intresse att ett system införs som minskar riskerna för bedrägeri genom att exakt ange de slag av material som används i huvudbeståndsdelarna av skodon.

…

Harmonisering av nationell lagstiftning krävs för att avlägsna hindren för en fri handel. Detta mål kan inte nås på ett tillfredsställande sätt av enskilda medlemsstater. I detta direktiv fastställs endast sådana krav som är oundgängligen nödvändiga för den fria rörligheten för de produkter som omfattas av direktivet.

…”

8 Artikel 1.1 andra stycket i samma direktiv har följande lydelse:

”I detta direktiv avses med skodon alla produkter som är försedda med sula och som är utformade för att skydda eller täcka foten, även sådana delar som säljs separat och som avses i bilaga 1.”

9 Artikel 2 i direktivet föreskriver följande:

”1. Medlemsstaterna skall vidta alla åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa att alla skodon som släpps ut på marknaden uppfyller märkningskraven i detta direktiv utan att det påverkar tillämpningen av andra tillämpliga gemenskapsbestämmelser.

2. När skodon som inte uppfyller bestämmelserna om föreskriven märkning släpps ut på marknaden, skall den berörda medlemsstaten vidta lämpliga åtgärder enligt sin nationella lagstiftning.”

10 Artikel 3 i direktivet har följande lydelse:

”Medlemsstaterna får inte, såvida inte annat framgår av andra tillämpliga gemenskapsbestämmelser, förbjuda eller hindra att skodon som uppfyller märkningskraven i detta direktiv släpps ut på marknaden genom att tillämpa icke-harmoniserade nationella bestämmelser om märkning av vissa slag av skodon eller skodon i allmänhet.”

11 Artikel 4 i direktivet stadgar följande:

”1. Märkningen skall ge information om det material som enligt bilaga 1 utgör minst 80 % av ovandelens, fodrets och bindsulans yttre area i skodonet och minst 80 % av slitsulans volym. Om inget av materialen utgör minst 80 %, skall information ges om de två viktigaste materialen i sammansättningen av skodonen.

2. Informationen skall ges på skodonet. Tillverkaren eller dennes representant inom gemenskapen får välja mellan symbol och text på åtminstone det eller de språk som anges av den medlemsstat där konsumtionen sker enligt fördraget, så som definieras och visas i bilaga 1. Medlemsstaterna skall genom nationella bestämmelser säkerställa att konsumenterna ges tillräcklig information om betydelsen av symbolerna och se till att dessa nationella bestämmelser inte skapar handelshinder.

3. I detta direktiv avses med märkning att den föreskrivna informationen påförs åtminstone ett skodon av varje par. Detta kan ske genom påtryck, påklistrat märke, prägling eller vidhäftad etikett.

4. Märkningen skall vara väl synlig, beständig och tillgänglig, och symbolerna skall vara tillräckligt stora för att det skall vara lätt att förstå informationen i dem. Märkningen får inte vilseleda konsumenten.

5. Tillverkaren eller dennes representant inom gemenskapen skall ansvara för märkningen och för att de uppgifter den innehåller är korrekta. Om varken tillverkaren eller dennes representant är etablerad inom gemenskapen skall denna förpliktelse åvila den som är ansvarig då skodonet först släpps ut på gemenskapsmarknaden. Återförsäljaren skall vara skyldig att kontrollera att de skodon han säljer är märkta på det sätt som föreskrivs i detta direktiv."

12 Artikel 5 i direktivet har följande lydelse:

"Kompletterande informationstext kan vid behov fogas till den information som föreskrivs i detta direktiv. Medlemsstaterna får dock, enligt vad som föreskrivs i artikel 3, inte förbjuda eller hindra att skodon som uppfyller kraven i detta direktiv släpps ut på marknaden."

Italiensk rätt

13 Artikel 3.2 i lag nr 8 av den 14 januari 2013 med nya bestämmelser om användningen av de italienska orden *cuoio*, *pelle* och *pelliccia* och därav avledda ord eller synonymer till dessa (*Gazzetta Ufficiale della Repubblica Italiana* nr 25 av den 30 januari 2013) (nedan kallad lag nr 8/2013) förskriver bland annat att "[d]et är förbjudet att med användning av orden *cuoio* [läder], *pelle* [skinn], *pelliccia* [päls] och avledningar av eller synonymer till dessa, både som adjektiv och substantiv, även införda som prefix eller suffix i andra ord eller i form av generiska benämningar som *pellame* [lädervaror], *pelletteria* [skinnvaror], *pellicceria* [pälsvaror], även översatta till andra språk än italienska, sälja eller på annat sätt utbjuda till försäljning varor som inte har framställts enbart av djurskinn som särskilt behandlats för att bevara deras naturliga egenskaper och, under alla omständigheter, andra produkter än de som anges i artikel 1". Produkter som framställts genom behandling i utlandet och som är försedda med de nämnda italienska orden måste vara märkta med uppgift om ursprungsstaten.

14 Enligt denna nationella lagstiftning är det en icke motbevisbar presumtion att saluföring av varor innehållande läder som inte är italienskt men vilka är försedda med uttryck skrivna på italienska är vilseledande för konsumenterna.

15 Lag nr 8/2013 gör ingen åtskillnad mellan varor som tillverkas i tredjeländer och varor som lagligen tillverkas eller saluförs i en annan medlemsstat i Europeiska unionen än Italien.

16 Enligt artikel 4 i denna lag medför överträdelse av förbudet mot saluföring sanktionsavgifter på 10 000–50 000 euro samt att de berörda varorna beslagtas.

Bakgrund till tvisten och tolkningsfrågorna

17 Genom ansökan som inkom till den hänskjutande domstolen den 27 september 2013 yrkade Unic och Uni.co.pel att interimistiska åtgärder skulle vidtas mot svarandena.

18 Kärandena har gjort gällande att svarandena, i strid med lag nr 8/2013, i Italien saluför skodon som på bindsulan är försedda med den generiska beteckningen *pelle* (skinn) eller *vera pelle* (äkta skinn) på italienska, utan någon uppgift om produktens ursprungsland. Detta vilseleder allmänheten, vilken förleds att tro att skinnet är av italienskt ursprung genom det italienska varumärke som återges på varan. Påtrycket *pelle* eller *vera pelle* ger även felaktigt intrycket av att såväl varan i sin helhet som dess beståndsdelar av skinn är från Italien, när så inte är fallet.

19 Kärandena har yrkat att den hänskjutande domstolen ska utfärda ett förbudsföreläggande för svarandena mot att på den italienska marknaden saluföra sådana skodon om de saknar uppgift om ursprungslandet för skinnet. De har även yrkat att föreläggandet ska vara förenat med vite.

20 Det framgår av begäran om förhandsavgörande att vissa av de skodon som tvisten i det nationella målet avser tillverkas i tredjeländer, som Kina, vilket anges på den plastetikett som är fäst på slitsulan. Kärandena anser dock att denna uppgift inte uppfyller kraven i lag nr 8/2013, eftersom den inte specifikt syftar på ursprunget för skinnet som en beståndsdel av skodonet, utan på ursprunget för skodonet som helhet. Under de omständigheterna skulle uttrycket *vera pelle* påtryckt på bindsulan kunna få konsumenten att tro att dessa skodon, även om de tillverkats utomlands, är gjorda av skinn av italienskt ursprung. Beträffande andra berörda skodon är det däremot tvistigt om det skinn som använts är av europeiskt eller av utomeuropeiskt ursprung.

21 Den hänskjutande domstolen anser först och främst att bestämmelserna i fråga i lag nr 8/2013 enligt domen Eggers (13/78, EU:C:1978:182), punkt 25) skulle kunna utgöra åtgärder med motsvarande verkan som kvantitativa restriktioner som strider mot unionsrätten, eftersom en presumtion om kvalitet som är avhängig av att hela eller delar av tillverkningen sker i landet och som därigenom begränsar eller missgynnar en tillverkningsprocess vars olika etapper helt eller delvis sker i andra medlemsstater är oförenlig med den inre marknaden.

22 Den hänskjutande domstolen vill även få klarlagt om unionsrätten utgör hinder för denna nationella lagstiftning enbart om den avser lädervaror som framställts genom behandling och lagligen saluförts i medlemsstaterna, eller även i det fallet att lagstiftning också inkluderar lädervaror som framställts genom behandling i tredjeländer och ännu inte lagligen saluförts inom unionen.

23 Nämnda domstol frågar sig vidare om artikel 3 i lag nr 8/2013, som förbjuder omsättning av skodon även om deras märkning uppfyller kraven i direktiv 94/11, ska anses innebära ett krav på ursprungsmärkning som är oförenligt med artikel 5 i det direktivet.

24 Slutligen önskar den hänskjutande domstolen få veta om inte även unionens tullkodex och regeln att varor vars tillverkning skett inom mer än ett land ska anses ha sitt ursprung i det land där de genomgick den sista väsentliga bearbetningen eller behandlingen utgör hinder för den aktuella nationella lagstiftningen.

25 Mot denna bakgrund beslutade Tribunale di Milano att vilandeförklara målet och ställa följande frågor till domstolen:

”1) Utgör artiklarna [34–36 FEUF], enligt en korrekt tolkning, hinder mot att tillämpa artikel 3.2 i lag nr 8/2013 – vilken uppställer ett krav på märkning med uppgift om ursprungsland för varor som framställts genom behandling i utlandet och som är försedda med det italienska ordet *pelle* – på varor av skinn som lagligen har behandlats eller saluförs i andra medlemsstater i Europeiska unionen, eftersom den nationella lagen utgör en åtgärd med verkan motsvarande en kvantitativ restriktion som är förbjuden enligt artikel 34 FEUF och inte är motiverad enligt artikel 36 FEUF?

2) Utgör artiklarna [34–36 FEUF], enligt en korrekt tolkning, hinder mot att tillämpa artikel 3.2 i lag nr 8/2013 – vilken uppställer ett krav på märkning med uppgift om ursprungsland för varor som framställts genom behandling i utlandet och som är försedda med det italienska ordet *pelle* – på varor av skinn som framställts genom behandling i länder som inte är medlemmar i Europeiska unionen och som inte redan lagligen saluförs i unionen, eftersom den nationella lagen utgör en åtgärd med verkan motsvarande en kvantitativ restriktion som är förbjuden enligt artikel 34 FEUF och inte är motiverad enligt artikel 36 FEUF?

3) Utgör artiklarna 3 och 5 i direktiv 94/11/EG, enligt en korrekt tolkning, hinder mot att tillämpa artikel 3.2 i lag nr 8/2013 – vilken uppställer ett krav på märkning med uppgift om ursprungsland för varor som framställts genom behandling i utlandet och som är försedda med det italienska ordet *pelle* – på varor av skinn som lagligen har behandlats eller lagligen saluförs i andra medlemsstater i unionen?

4) Utgör artiklarna 3 och 5 i direktiv 94/11, enligt en korrekt tolkning, hinder mot att tillämpa artikel 3.2 i lag nr 8/2013, vilken uppställer ett krav på märkning med uppgift om ursprungsland för varor av skinn som framställts genom behandling i länder som inte är medlemmar i Europeiska unionen och som inte redan lagligen saluförs i unionen?

5) Utgör artikel 60 i förordning nr 952/2013, enligt en korrekt tolkning, hinder mot att tillämpa artikel 3.2 i lag nr 8/2013 – vilken uppställer ett krav på märkning med uppgift om ursprungsland för varor som behandlats i utlandet och som är försedda med det italienska ordet *pelle* – på varor av skinn som framställts genom behandling i länder som är medlemmar i Europeiska unionen och som inte redan lagligen saluförs i unionen?

6) Utgör artikel 60 i förordning nr 952/2013, enligt en korrekt tolkning, hinder mot att tillämpa artikel 3.2 i lag nr 8/2013 – vilken uppställer ett krav på märkning med uppgift om ursprungsland för varor som framställts genom behandling i utlandet och som är försedda med det italienska ordet *pelle* – på varor av skinn som framställts genom behandling i länder som inte är medlemmar i Europeiska unionen och som inte redan lagligen saluförs i unionen?”

Prövning av tolkningsfrågorna

Direktiv 98/34

26 Kommissionen har anfört att bestämmelserna i lag nr 8/2013 inte kan tillämpas, eftersom de antagits i strid med den frysningsperiod på tre månader som föreskrivs i artikel 9 i direktiv 98/34.

27 Kommissionen har bekräftat att den mottog anmälan om lag nr 8/2013 den 29 november 2012 och att den uppgav, i enlighet med artikel 9.1 i direktiv 98/34, att nämnda lag inte fick antas förrän den 1 mars 2013. Trots detta antogs lagen, i uppenbar strid med direktivsbestämmelsen, den 14 januari 2013 och trädde i kraft den 14 februari 2013.

28 Vid förhandlingen bekräftade Unic och Uni.co.pel de uppgifter som kommissionen lämnat och tillade att de italienska myndigheterna har vidtagit åtgärder för att åtgärda överträdelsen av de tvingande bestämmelserna i direktiv 98/34, genom att upphäva lag nr 8/2013 genom artikel 26 i lag nr 161 av den 30 oktober 2014. Enligt denna lag om upphävande ska ny lagstiftning på området antas inom tolv månader, med iakttagande av skyldigheten enligt direktiv 98/34 att anmäla tekniska föreskrifter.

29 Domstolen erinrar om att en teknisk föreskrift inte får tillämpas om den inte har anmälts i enlighet med artikel 8.1 i direktiv 98/34 eller om den förvisso har anmälts men har godkänts och genomförts innan frysningsperioden på tre månader enligt artikel 9.1 i samma direktiv löpt ut (se dom CIA Security International, C-194/94, EU:C:1996:172, punkterna 41, 44 och 54, och dom Unilever, C-443/98, EU:C:2000:496, punkt 49).

30 I det nationella målet ankommer det följaktligen på den hänskjutande domstolen att pröva huruvida lag nr 8/2013 trätt i kraft i strid med frysningsperioden enligt artikel 9 i direktiv 98/34. Om så är fallet, utgör underlåtenheten att iaktta frysningsperioden ett väsentligt formfel som medför att den tekniska föreskriften i fråga inte får tillämpas. Som generaladvokaten påpekat i punkterna 44–47 i sitt förslag till avgörande, kan artikel 3.2 i lag nr 8/2013 då inte göras gällande mot enskilda.

31 Nationella domstolars frågor om tolkningen av unionsrätten presumeras emellertid vara relevanta. Dessa frågor ställs mot bakgrund av den beskrivning av omständigheterna i målet och tillämplig lagstiftning som den nationella domstolen på eget ansvar har lämnat, och vars riktighet det inte

ankommer på EU-domstolen att pröva (dom Melki och Abdeli, C-188/10 och C-189/10, EU:C:2010:363, punkt 27 och där angiven rättspraxis), och EU-domstolen ska därför pröva de frågor som den hänskjutande domstolen har ställt.

Den första och den tredje frågan

32 Den hänskjutande domstolen har ställt den första och den tredje frågan, vilka ska prövas gemensamt, för att få klarlagt huruvida artiklarna 34–36 FEUF och artiklarna 3 och 5 i direktiv 94/11 ska tolkas så, att de utgör hinder för lagstiftning i en medlemsstat, som den i det nationella målet, som bland annat förbjuder saluföring av läderdelar av skodon med ursprung i andra medlemsstater eller tredjeländer och som, i det sistnämnda fallet, redan har saluförts i en annan medlemsstat eller i den berörda medlemsstaten, när dessa varor saknar märkning med uppgift om ursprungsland.

33 Eftersom dessa två frågor rör tolkning av såväl primärrätten som direktiv 94/11, erinrar domstolen inledningsvis om att enligt fast rättspraxis ska nationella åtgärder inom ett område där det har skett en fullständig harmonisering på unionsnivå bedömas mot bakgrund av harmoniseringsbestämmelserna och inte mot bakgrund av de primärrättsliga bestämmelserna (dom Gysbrechts och Santurel Inter, C-205/07, EU:C:2008:730, punkt 33, och dom kommissionen/Belgien, C-421/12, EU:C:2014:2064, punkt 63).

34 Det ska alltså för det första prövas om harmoniseringen enligt detta direktiv, särskilt artiklarna 3 och 5, är uttömmande.

35 Det ankommer på domstolen att tolka de bestämmelserna med hänsyn tagen inte bara till deras lydelse utan även till deras sammanhang och de mål som eftersträvas med de föreskrifter som de ingår i (se dom Sneller, C-442/12, EU:C:2013:717, punkt 21 och där angiven rättspraxis).

36 Det framgår av skälen 1–3 och 7 i direktiv 94/11 att direktivet syftar till att ge exakta definitioner av de olika inslagen i ett gemensamt system för märkning av skodon för att undanröja de problem som orsakas av skillnader mellan olika länders nationella lagstiftning på området, som kan skapa handelshinder inom unionen. Harmonisering av nationell lagstiftning anses vara den lämpligaste åtgärden för att avlägsna hindren för en fri handel, ett mål som inte kan nås på ett tillfredsställande sätt av enskilda medlemsstater.

37 Som generaladvokaten påpekat i punkterna 58 och 59 i sitt förslag till avgörande framgår det av artiklarna 1 och 4 i direktiv 94/11 jämförda med bilaga 1 till detta direktiv att denna rättsakt, beträffande märkning av det material som använts för skodonens beståndsdelar, inte fastställer minimikrav utan uttömmande regler. Medlemsstaterna har därför inte rätt att införa striktare krav.

38 Enligt artikel 5 i nämnda direktiv får medlemsstaterna förvisso tillåta att ”[k]ompletterande informationstext … vid behov fogas till den information som föreskrivs i detta direktiv”. Enligt samma bestämmelse får de dock ”enligt vad som föreskrivs i artikel 3, inte förbjuda eller hindra att skodon som uppfyller kraven i detta direktiv släpps ut på marknaden”.

39 Det följer alltså av en bokstavstolkning av artiklarna 3 och 5 i direktiv 94/11, lästa mot bakgrund av direktivets syften, att detta direktiv innebär en fullständig harmonisering vad gäller skyldigheterna vid märkning av det material som använts för skodons huvudsakliga beståndsdelar som, när den genomförts, förbjuder medlemsstaterna att hindra saluföring av dessa varor.

40 Mot denna bakgrund ska den nationella lagstiftningen i fråga, såvitt den rör märkning av beståndsdelar av läder av skodon som har ursprung i andra medlemsstater eller redan har övergått till fri omsättning i unionen, bedömas enbart utifrån bestämmelserna i direktiv 94/11, inte utifrån primärrätten.

41 Vad för det andra gäller bedömningen utifrån direktiv 94/11, ska bestämmelser som syftar till att undanröja handelshinder mellan medlemsstaterna, såsom nämnda direktiv, tillämpas på samma sätt på varor med ursprung i medlemsstaterna som på varor med ursprung i tredjeländer som övergått till fri omsättning i unionen. Domstolen har därvid preciserat att vad gäller den fria rörligheten för varor inom unionen är varor i fri omsättning slutligt och fullständigt likställda med varor med ursprung i medlemsstaterna (se, för ett liknande resonemang, Tezi Textiel/kommissionen, 59/84, EU:C:1986:102, punkt 26).

42 Enligt artikel 3 i direktivet får ”[m]edlemsstaterna … inte … förbjuda eller hindra att skodon som uppfyller märkningskraven i detta direktiv släpps ut på marknaden genom att tillämpa icke-harmoniserade nationella bestämmelser om märkning av vissa slag av skodon eller skodon i allmänhet.”

43 Enligt artikel 4 i direktiv 94/11 och bilaga 1 till detta direktiv ska märkningen av detta slags varor endast ge information om tillverkningsmaterialet (läder, överdraget läder, textilmaterial eller andra material). Någon skyldighet att ange lädrets ursprungsland, såsom den som föreskrivs i den aktuella lagstiftningen i det nationella målet, föreskrivs alltså inte i direktivet.

44 Som domstolen tidigare har konstaterat, angående tolkningen av artikel 34 FEUF, är syftet med ursprungsmärkning, som den i det nationella målet, att ge konsumenterna möjlighet att skilja mellan inhemska och importerade varor, vilket kan medföra att de på grund av eventuella fördomar mot utländska produkter avstår från att köpa sådana. Inom en enda inre marknad försvåras avsättningen i en medlemsstat av varor inom de aktuella kategorierna tillverkade i andra medlemsstater om det ställs krav på ursprungsmärkning; ett sådant krav har också till verkan att bromsa den ekonomiska integrationen inom unionen genom att försäljningen av varor som framställts med hjälp av en arbetsdelning mellan medlemsstaterna missgynnas (se, för ett liknande resonemang, dom kommissionen/Förenade kungariket, 207/83, EU:C:1985:161, punkt 17).

45 Det framgår vidare av rättspraxis angående samma bestämmelse att språkkrav, som de som föreskrivs i den här aktuella nationella lagstiftningen, utgör ett hinder för handeln inom unionen, eftersom produkter från andra medlemsstater måste förses med annan märkning, vilket medför ytterligare förpackningskostnader (dom Colim, C-33/97, EU:C:1999:274, punkt 36).

46 Av vad som anförts följer att den första och den tredje frågan ska besvaras på följande sätt. Artiklarna 3 och 5 i direktiv 94/11 ska tolkas så, att de utgör hinder för en lagstiftning i en medlemsstat, såsom lagstiftningen i det nationella målet, som bland annat förbjuder saluföring av läderdelar av skodon med ursprung i andra medlemsstater eller tredjeländer och som, i det sistnämnda fallet, redan har saluförts i en annan medlemsstat eller i den berörda medlemsstaten, när dessa varor saknar märkning med uppgift om ursprungsland.

Den andra och den fjärde frågan

47 Den hänskjutande domstolen har ställt den andra och den fjärde frågan, vilka ska prövas gemensamt, för att få klarlagt huruvida artiklarna 34–36 FEUF och artiklarna 3 och 5 i direktiv 94/11 ska tolkas så, att de utgör hinder för en nationell lagstiftning, såsom den i det nationella målet, som bland annat förbjuder saluföring av läderdelar av skodon med ursprung i tredjeländer som ännu inte lagligen saluförts inom unionen, när dessa varor saknar märkning med uppgift om ursprungsland.

48 Enligt den hänskjutande domstolens formulering rör dessa frågor beståndsdelarna i läder av skodon med ursprung i tredjeländer som ännu inte övergått till fri omsättning i unionen, inbegripet Italien.

49 Enligt artikel 28 FEUF är tullar på import och export samt alla avgifter med motsvarande verkan förbjudna mellan medlemsstaterna. Detta gäller såväl ”varor med ursprung i medlemsstaterna” som ”varor som kommer från tredje land och som är i fri omsättning i medlemsstaterna”.

50 Enligt artikel 29 FEUF ska varor som kommer från ett tredjeland anses vara i fri omsättning i en medlemsstat, om importformaliteterna har uppfyllts och tillämpliga tullar och avgifter med motsvarande verkan har tagits ut i denna medlemsstat och hel eller partiell restitution av sådana tullar och avgifter inte har lämnats.

51 Utifrån vad som anges i begäran om förhandsavgörande och i handlingarna i det nationella målet tycks varorna i fråga emellertid ha saluförts i Italien och således redan vara i fri omsättning inom unionen i den mening som avses i artikel 29 FEUF.

52 För sådana varor är domstolens svar i punkterna 32–46 på den första och den tredje frågan därför likaledes tillämpligt.

53 Eftersom den andra och den fjärde frågan uttryckligen rör varor som ännu inte är i fri omsättning inom unionen, är de frågorna således hypotetiska.

54 EU-domstolen får avvisa en tolkningsfråga från en nationell domstol när det är uppenbart att den begärda tolkningen av unionsrätten inte har något samband med de verkliga omständigheterna eller saken i det nationella målet eller då frågan är hypotetisk eller EU-domstolen inte har tillgång till sådana uppgifter om de faktiska och rättsliga omständigheterna som är nödvändiga för att kunna ge ett användbart svar på de frågor som ställts till den (dom Stark, C-293/10, EU:C:2011:355, punkt 25 och där angiven rättspraxis).

55 Domstolen konstaterar följaktligen att den andra och den fjärde frågan inte kan prövas i sak.

Den femte och den sjätte frågan

56 Den hänskjutande domstolen har ställt den femte och den sjätte frågan för att få klarhet i huruvida artikel 60 i unionens tullkodex ska tolkas så, att den utgör hinder för en sådan nationell lagstiftning som den som är i fråga i det nationella målet.

57 Det ska inledningsvis påpekas att den hänskjutande domstolen har begärt en tolkning av artikel 60 i unionens tullkodex, men att den bestämmelsen träder i kraft först den 1 maj 2016. Domstolen ska därför i stället uttala sig om tolkningen av artikel 24 i förordning nr 2913/92, som var i kraft vid tidpunkten för de faktiska omständigheterna i målet och har samma innehåll i sak som nämnda artikel 60.

58 Enligt artikel 24 i förordning nr 2913/92 ska, vid fastställande av import- eller exporttullar, ”[v]aror vars tillverkning skett inom mer än ett land … anses ha sitt ursprung i det land där de genomgick den sista väsentliga … bearbetning[en] eller behandling[en]”.

59 Den bestämmelsen tillhandahåller en generell definition av begreppet varors ursprung. Det är ett nödvändigt verktyg för att säkerställa en enhetlig tillämpning av den gemensamma tulltaxan liksom alla andra åtgärder som unionen eller medlemsstaterna vidtar för import eller export av varor (se, för ett liknande resonemang, dom Gesellschaft für Überseehandel, 49/76, EU:C:1977:9, punkt 5).

60 Av detta följer för det första att den bestämmelsen inte avser innehållet i den information som ska lämnas till konsumenterna genom märkning av skodonen.

61 För det andra konstaterar domstolen, liksom kommissionen gjort gällande, att då artikel 3.2 i lag nr 8/2013 inte innehåller något kriterium för att definiera en varas ursprung utifrån den plats där den genomgick den sista väsentliga bearbetningen eller behandlingen i den mening som avses i artikel 24 i förordning nr 2913/92, går det inte att på grundval av begäran om förhandsavgörande finna någon koppling mellan tolkningen av denna artikel 24 och lösningen på tvisten i det nationella målet.

62 Eftersom EU-domstolens svar på den femte och den sjätte frågan inte skulle vara relevanta för lösningen av tvisten i det nationella målet, konstaterar den att de frågorna, sett till ovan i punkt 54 angiven rättspraxis, inte kan tas upp till sakprövning.

Rättegångskostnader

63 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den nationella domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (tredje avdelningen) följande:

Artiklarna 3 och 5 i Europaparlamentets och rådets direktiv 94/11/EG av den 23 mars 1994 om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar beträffande märkning av material som används i huvudbeståndsdelarna av skodon som saluförs i detaljistledet ska tolkas så, att de utgör hinder för en lagstiftning i en medlemsstat, såsom lagstiftningen i det nationella målet, som bland annat förbjuder saluföring av läderdelar av skodon med ursprung i andra medlemsstater eller tredjeländer och som, i det sistnämnda fallet, redan har saluförts i en annan medlemsstat eller i den berörda medlemsstaten, när dessa varor saknar märkning med uppgift om ursprungsland.

Underskrifter